

**CENTRUM
POLITYK
PUBLICZNYCH**

Wybrane dane dotyczące sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

Kultura

Paweł Hałat

Kraków, październik 2024

**UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE**

Spis treści

Komentarz do danych.....	3
Biblioteki.....	5
Domy i centra kultury.....	10
Kina.....	14
Muzea.....	17
Imprezy masowe.....	19

Komentarz do danych

W województwie małopolskim w 2023 r. działało 707 bibliotek (wraz z filiami)¹. Sukcesywnie wzrasta jednak księgozbiór małopolskich bibliotek publicznych. W ciągu dekady nastąpił nieznaczny spadek liczby placówek bibliotecznych w regionie. Znacznie (o 20%) zmniejszyła się natomiast liczba pracowników bibliotek² (wykres 1). Największym nasyceniem placówkami bibliotecznymi cechowały się powiaty wschodniej Małopolski oraz powiat suski. Relatywnie niskie było natomiast nasycenie placówkami bibliotecznymi w Krakowie i powiatach myślenickim i wielickim (rysunek 1).

Liczba czytelników bibliotek utrzymywała się do pandemii COVID-19 na poziomie ponad 650 tys. rocznie. W 2020 r. spadła o ok. 100 tys., a od tego czasu powoli wzrasta (wykres 2). Podobny trend można zauważyć w liczbie wypożyczeń, która w 2023 r. osiągnęła poziom sprzed spadku pandemicznego (ok. 10 mln). Liczba czytelników bibliotek w przeliczeniu na mieszkańca w Małopolsce jest najwyższa w kraju, jednak czytelnicy małopolskich bibliotek są stosunkowo mało aktywni – liczba wypożyczeń na czytelnika należy do najniższych w Polsce (wykres 3). Sukcesywnie wzrasta poziom komputeryzacji bibliotek – ponad 90% placówek oferuje dostęp on-line do katalogu, blisko 70% – składanie zamówień on-line, a 67% dostęp do bezprzewodowego internetu (wykres 4). Małopolskie biblioteki publiczne należą do czołówki w kraju pod względem zapewniania dostępu do usług on-line (wykres 5).

W województwie małopolskim działało ponad 430 centrów-, ośrodków-, domów kultury oraz klubów i świetlic³, w większości prowadzonych przez podmioty publiczne. Liczba domów kultury spadła nieznacznie w ciągu dekady – jednak jednocześnie wzrósł do ponad 90% odsetek gmin, które posiadały przynajmniej jedną taką instytucję (wykres 6). Największa liczba domów kultury w przeliczeniu na mieszkańca była w powiecie bocheńskim. Natomiast najniższym nasyceniem cechował się Tarnów (rysunek 2). Podobnie jak w wielu innych przypadkach pandemia spowodowała spadek aktywności domów kultury i aktywności kulturalnej mieszkańców. W 2023 r. liczba imprez organizowanych przez te placówki przewyższyła wskaźnik sprzed pandemii, jednak liczba ich uczestników wciąż pozostaje mniejsza (wykres 7). Pandemia odbiła się także na działalności kół, klubów i sekcji w domach kultury oraz – choć w mniejszym stopniu – grup artystycznych (wykres 8). Uczestnictwo w aktywnościach oferowanych przez małopolskie domy kultury należy do najwyższych w Polsce (wykres 9).

W Małopolsce działało 46 stałych kin, z czego większość (31) była niewielkimi placówkami prowadzonymi przez samorządy, a 11 – małymi kinami prowadzonymi przez prywatnych operatorów. Łącznie kina w województwie dysponowały 23 tys. miejsc na widowni. Blisko połowę z nich posiadały jednak 4 krakowskie multipleksy. Zamknięcie piątego z nich w 2021 r. spowodowało znaczny spadek liczby miejsc kinowych w województwie (wykres 10). W większości powiatów regionu działało co najmniej jedno kino. Wyjątkiem jest powiat proszowicki. Największym nasyceniem miejsc w kinach – poza większymi miastami – cechowały się powiaty zachodniej części regionu i powiat tatrzański (rysunek 3). Działalność kinowa powoli wraca do poziomów sprzed pandemii, jednak zarówno liczba seansów (w małych kinach i w multipleksach), jak i liczba widzów jest wciąż o kilkanaście procent mniejsza niż w 2019 r. Ok. 60% wszystkich widzów w kinach odwiedziło multipleksy (wykres 11). Pod względem infrastruktury kinowej województwo małopolskie plasuje się poniżej średniej dla kraju

¹ Prowadzenie bibliotek publicznych (co najmniej jednej placówki w gminie) należy do obowiązków samorządu gminnego.

² Dotyczy pracowników działalności podstawowej.

³ Dalej będą określane jako „domy kultury”

(przyczyniło się do tego wspomniane wyżej zamknięcie multiplexu). Stosunkowo niskie jest także uczestnictwo mieszkańców w seansach kinowych (wykres 12).

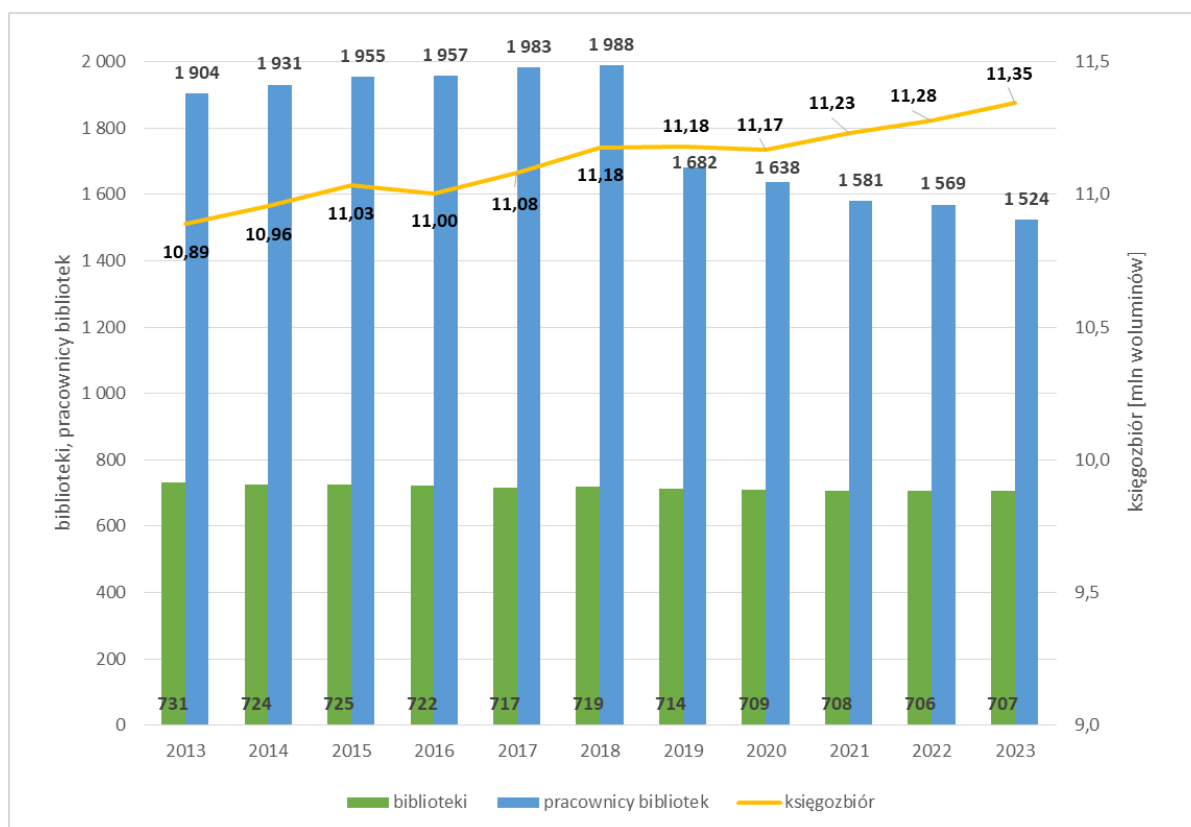
W 2023 r. w Małopolsce działało 111 muzeów (wraz z oddziałami). Spadek liczby muzeów po 2019 r. wiąże się ze zmianą definicji ustawowej, co spowodowało, że nie wszystkie instytucje prowadzące działalność muzealną ujmowane są w statystykach publicznych jako muzea⁴. Liczba zwiedzających muzea, po drastycznym spadku pandemicznym w 2023 r. przekroczyła 10 mln (wykres 13). Województwo małopolskie dysponuje drugą po mazowieckim liczbą muzeów w kraju. Liczba odwiedzających małopolskie muzea w przeliczeniu na mieszkańca jest najwyższa w Polsce (wykres 14). Ponad 40% muzeów województwa działało w Krakowie jednak niemal w każdym powiecie – poza dąbrowskim⁵ – funkcjonowało co najmniej jedno muzeum. Największa liczba muzeów poza Krakowem działa w powiecie gorlickim (rysunek 4). Największą liczbą zwiedzających w przeliczeniu na mieszkańca cechowały się powiaty, w których działały muzea o światowej sławie (oświęcimski i wielicki).

W województwie małopolskim do pandemii odbywało się ok. 600 imprez masowych rocznie, w których uczestniczyło 2,5 do 3 mln osób. W ostatnich latach przed pandemią ok. połowę z nich stanowiły imprezy artystyczne i rozrywkowe (pozostałe to imprezy sportowe). Liczba imprez po pandemicznym załamaniu szybko rośnie, jednak wciąż nie osiągnęła wcześniejszych poziomów. Dotyczy to zwłaszcza imprez artystycznych, których liczba jest wciąż wyraźnie mniejsza niż przed 2020 r. (wykres 15). Liczba imprez masowych w regionie jest stosunkowo niewielka – Małopolska pod względem imprez jest dopiero na piątym miejscu w kraju. Znacznie mniejsza niż przeciętna dla kraju jest też liczba uczestników (wykres 16).

⁴ Poczynając od danych za 2020 r., do muzeów w ujęciu statystyki publicznej zaliczane są wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 2022 r. poz. 385).

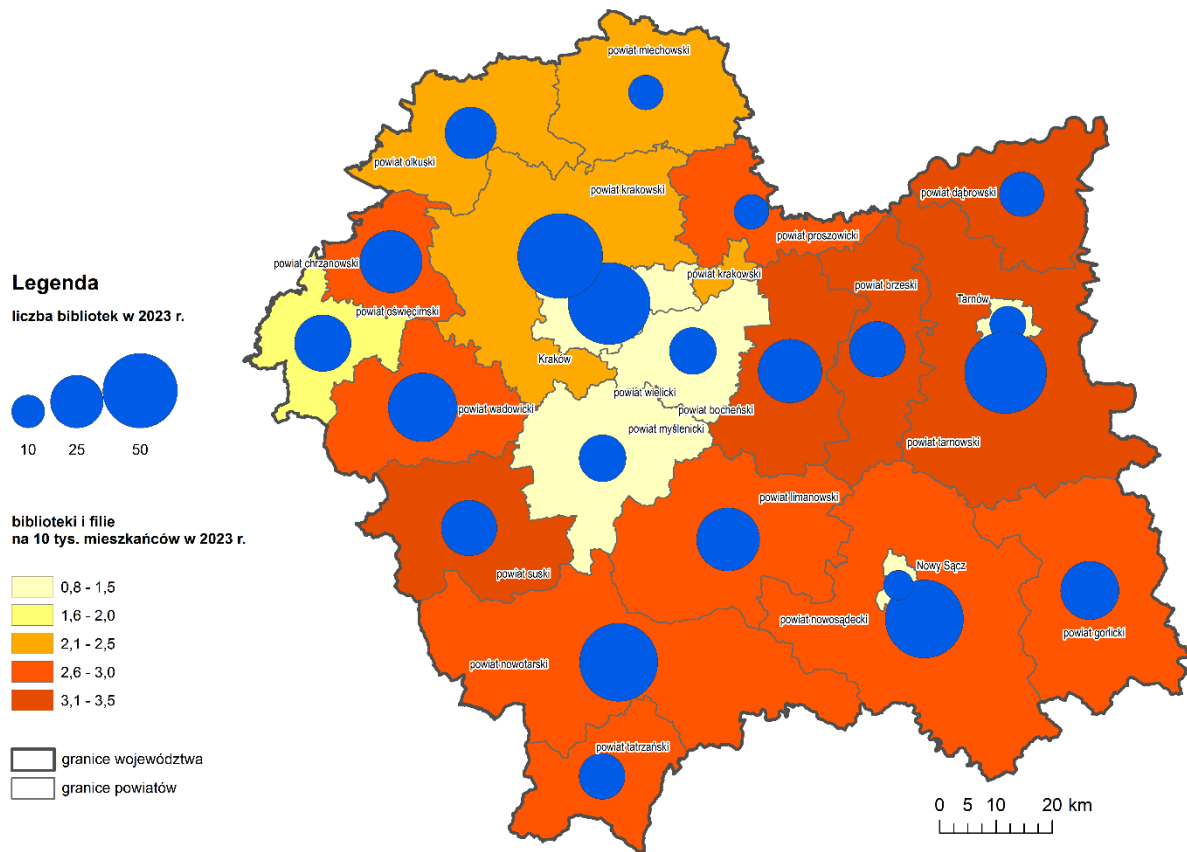
⁵ Dane dotyczą tylko jednostek, które w 2023 r. działały w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin. W powiecie dąbrowskim działała placówka muzealna jednak bez uzgodnionego regulaminu (nie uwzględniona w danych GUS).

Biblioteki

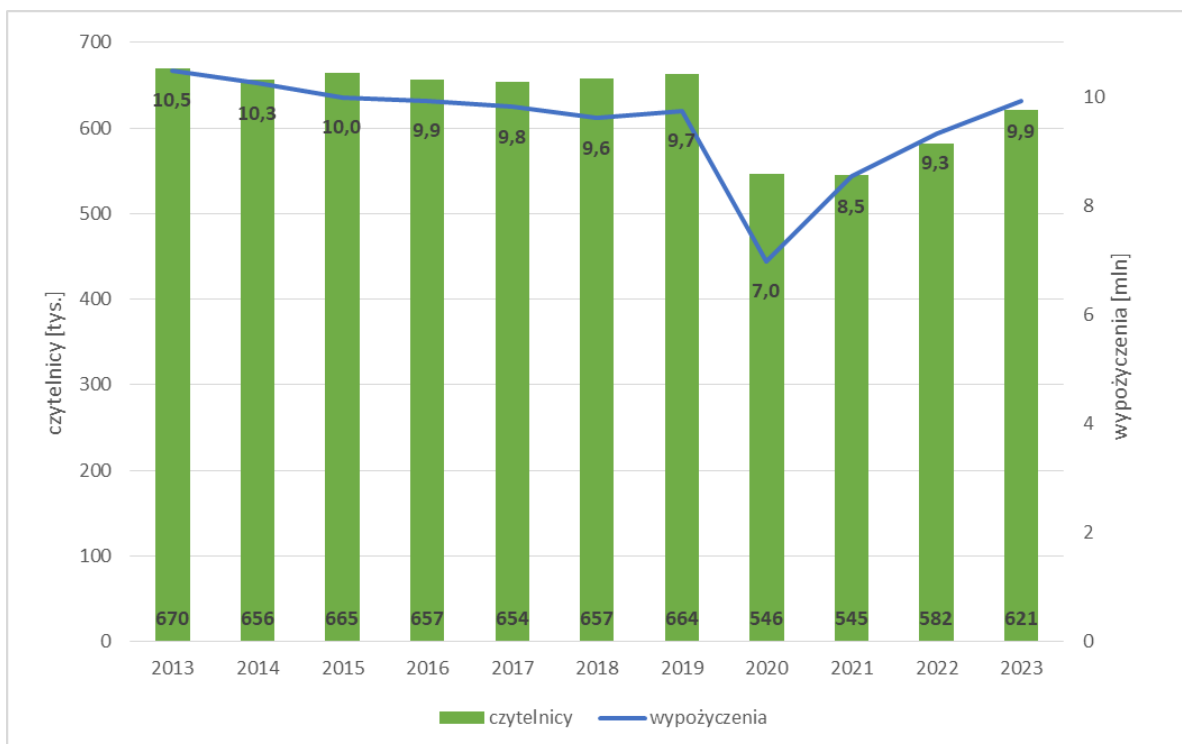
Wykres 1. Biblioteki publiczne (łącznie z filiami), pracownicy bibliotek publicznych (działalności podstawowej) oraz księgozbiór bibliotek publicznych w województwie małopolskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 1. Biblioteki publiczne (łącznie z filiami) w powiatach województwa małopolskiego w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

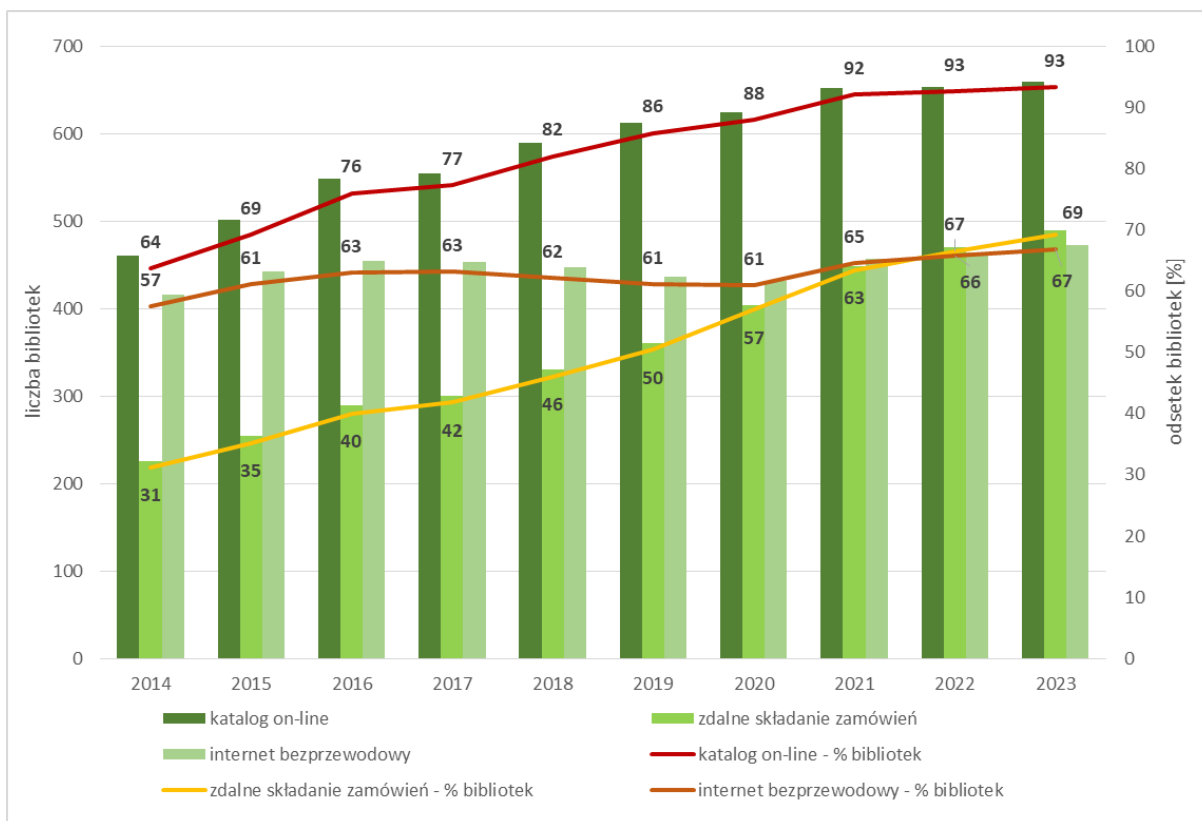
Wykres 2. Czytelnicy i wypożyczenia w ciągu roku w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) w województwie małopolskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

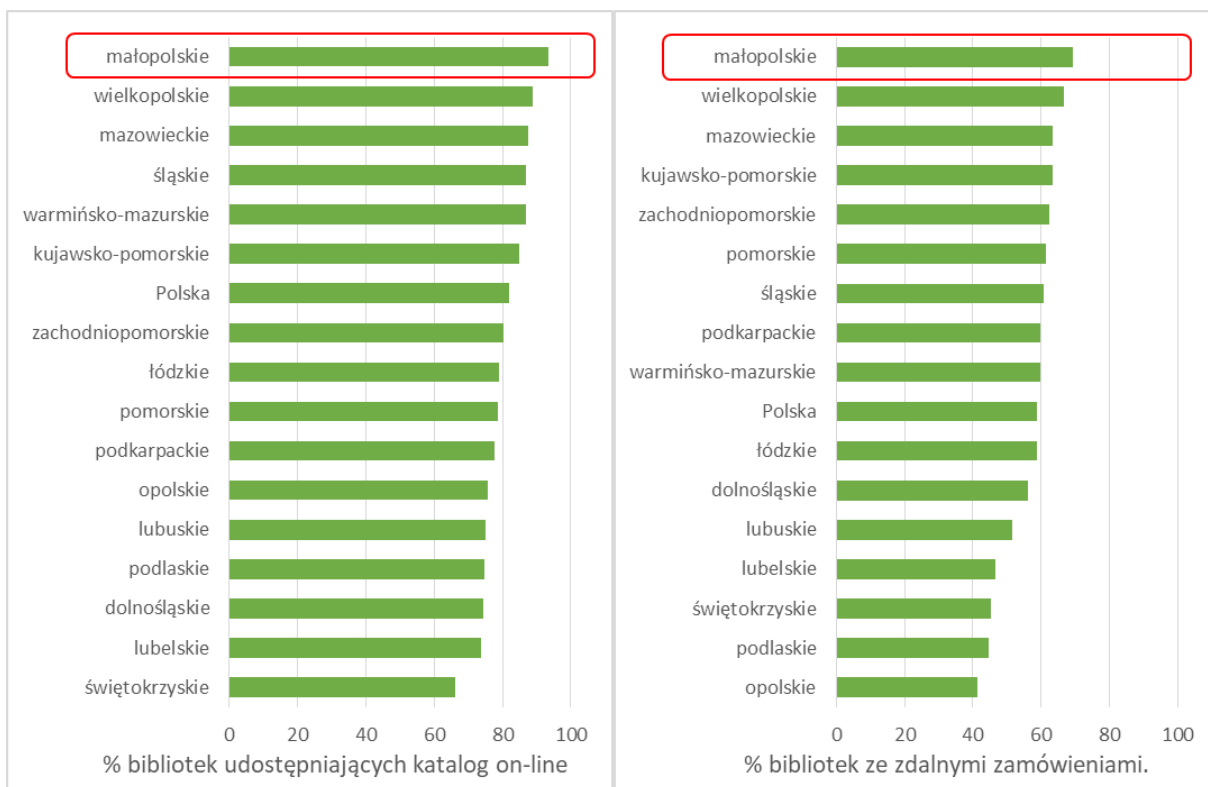
Wykres 3. Czytelnicy na tys. mieszkańców i wypożyczenia na 1 czytelnika w ciągu roku w bibliotekach publicznych (łącznie z filiami) w województwach w 2013 i 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 4. Komputeryzacja bibliotek publicznych – biblioteki oferujące dostęp do internetu bezprzewodowego, katalog on-line i zdalne składanie zamówień na materiały biblioteczne w województwie małopolskim w latach 2014-2023

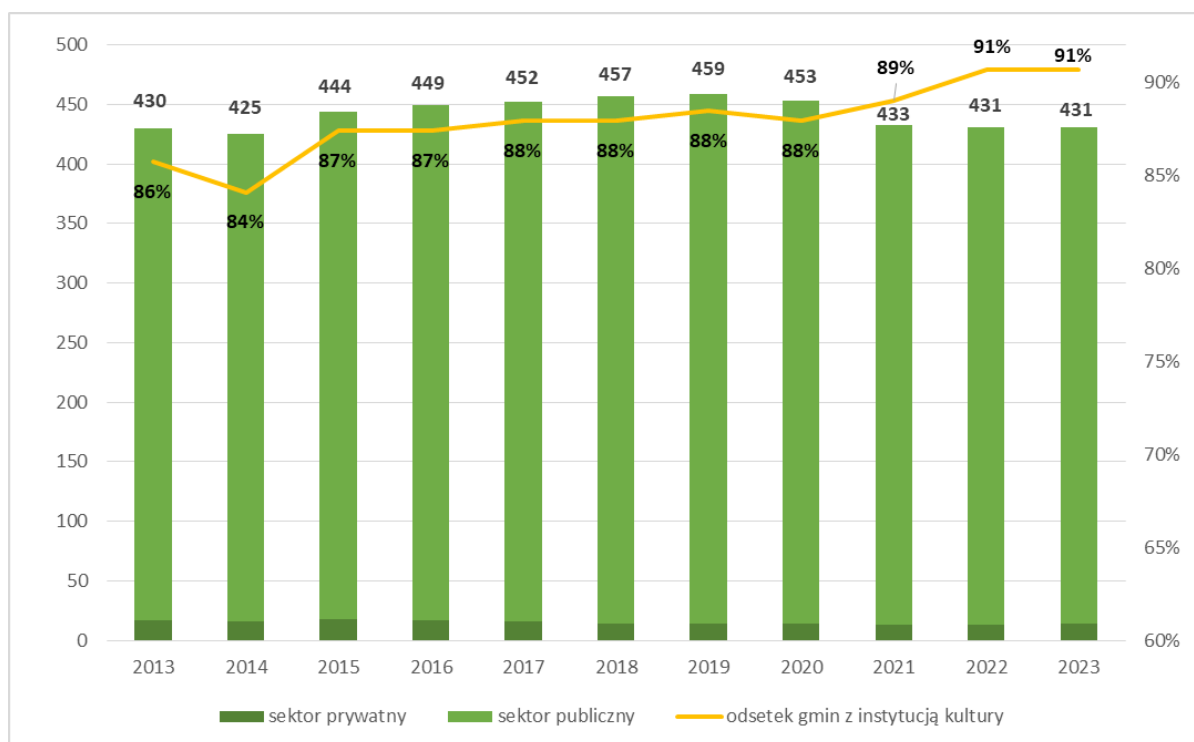
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Komputeryzacja bibliotek publicznych – udział bibliotek oferujących dostęp do katalogu on-line i zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne w województwach w 2023 r.

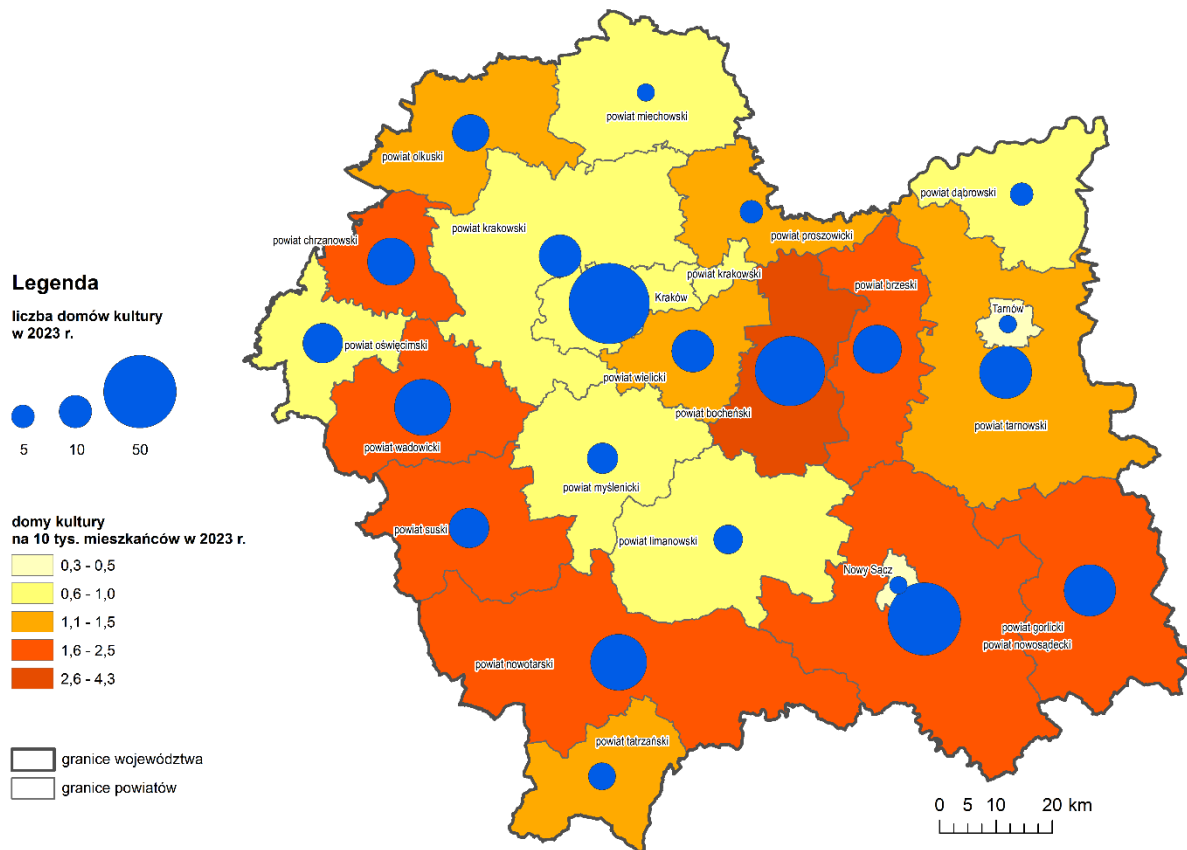
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Domy i centra kultury

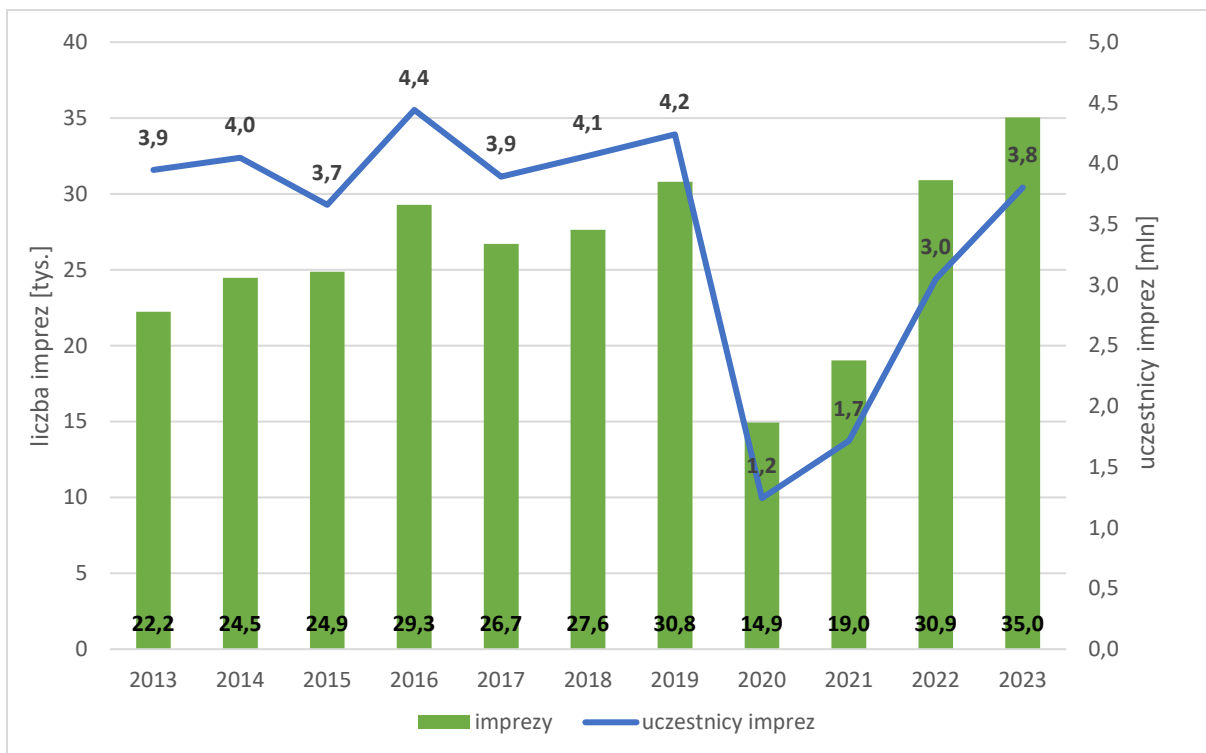
Wykres 6. Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w województwie małopolskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Rysunek 2. Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w powiatach województwa małopolskiego w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

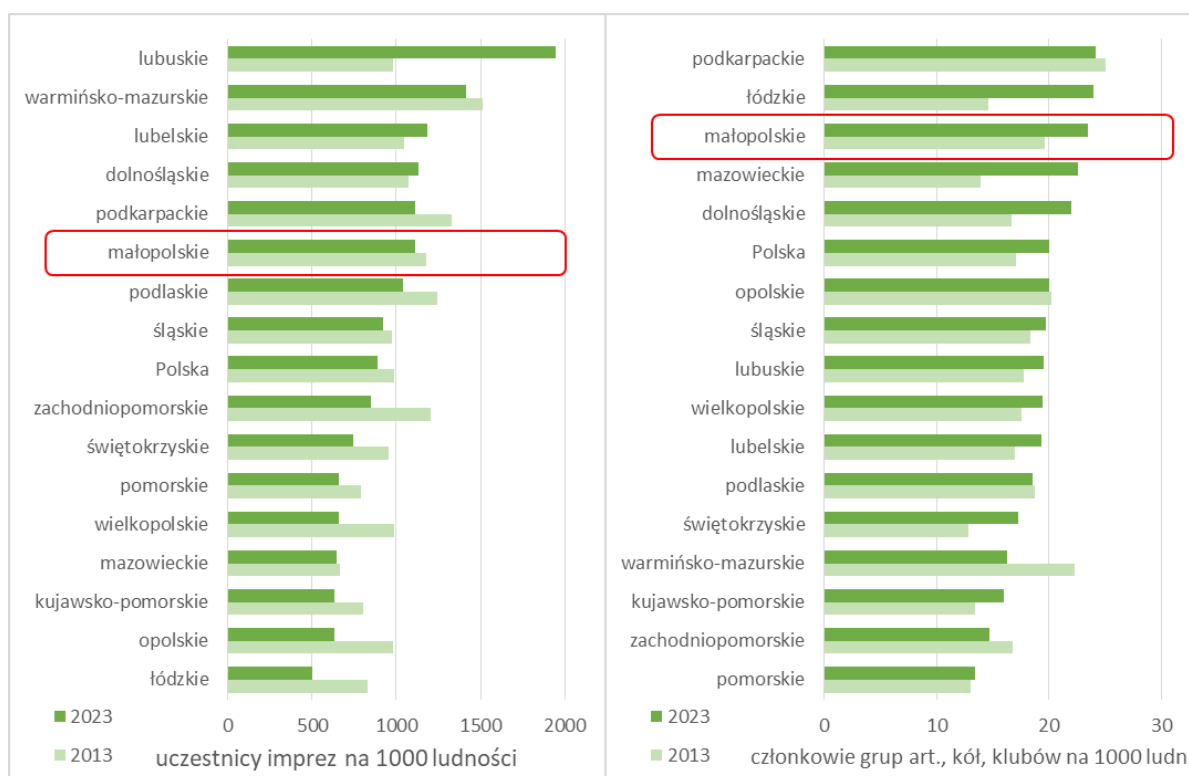
Wykres 7. Działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic w województwie małopolskim – imprezy w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 8. Działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic w woj. małopolskim – grupy artystyczne oraz koła, kluby i sekcje w latach 2013-2023

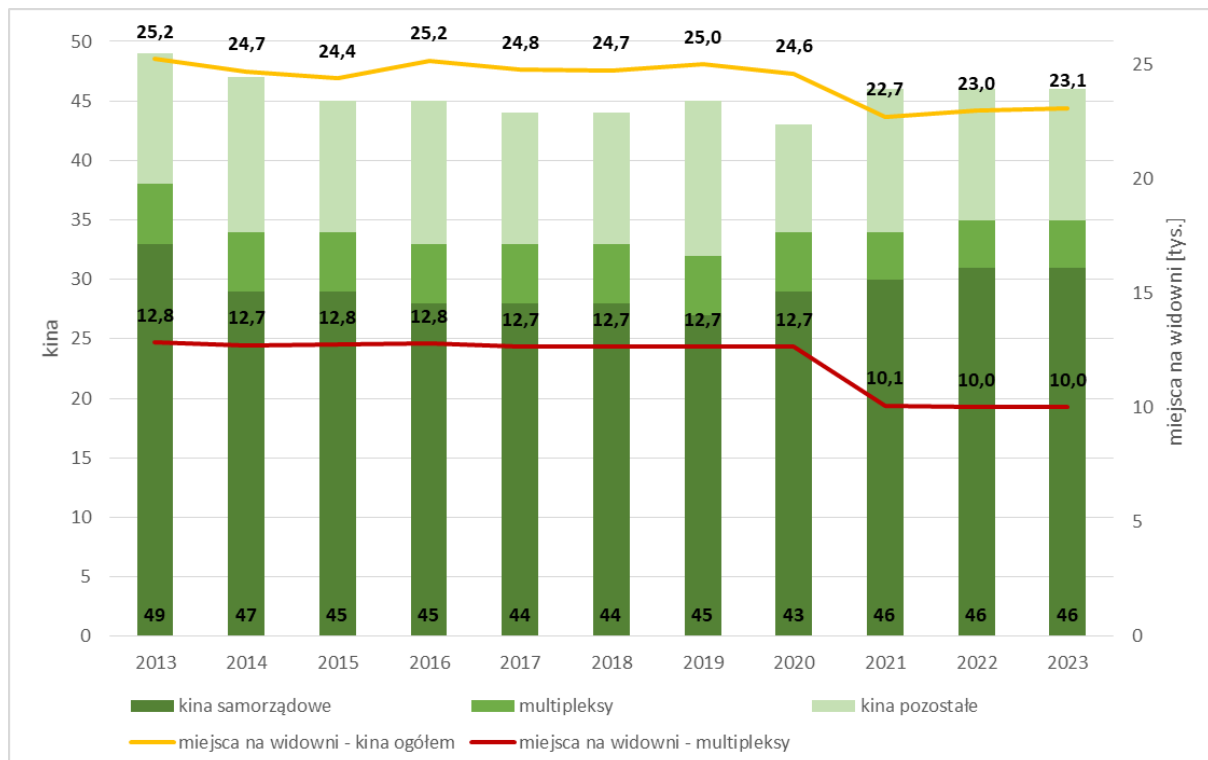
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 9. Działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic – uczestnicy imprez oraz członkowie grup artystycznych, kół, klubów i sekcji w województwach

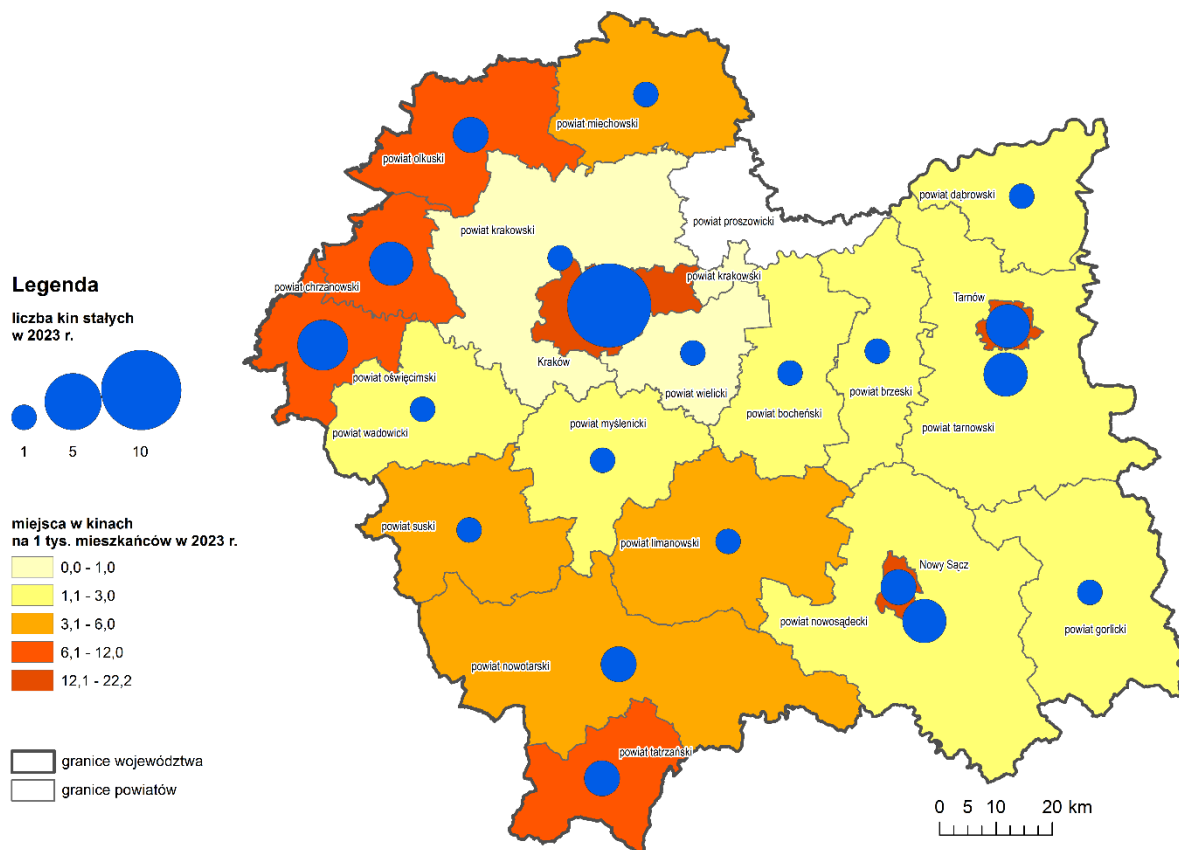
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Kina

Wykres 10. Kina w województwie małopolskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

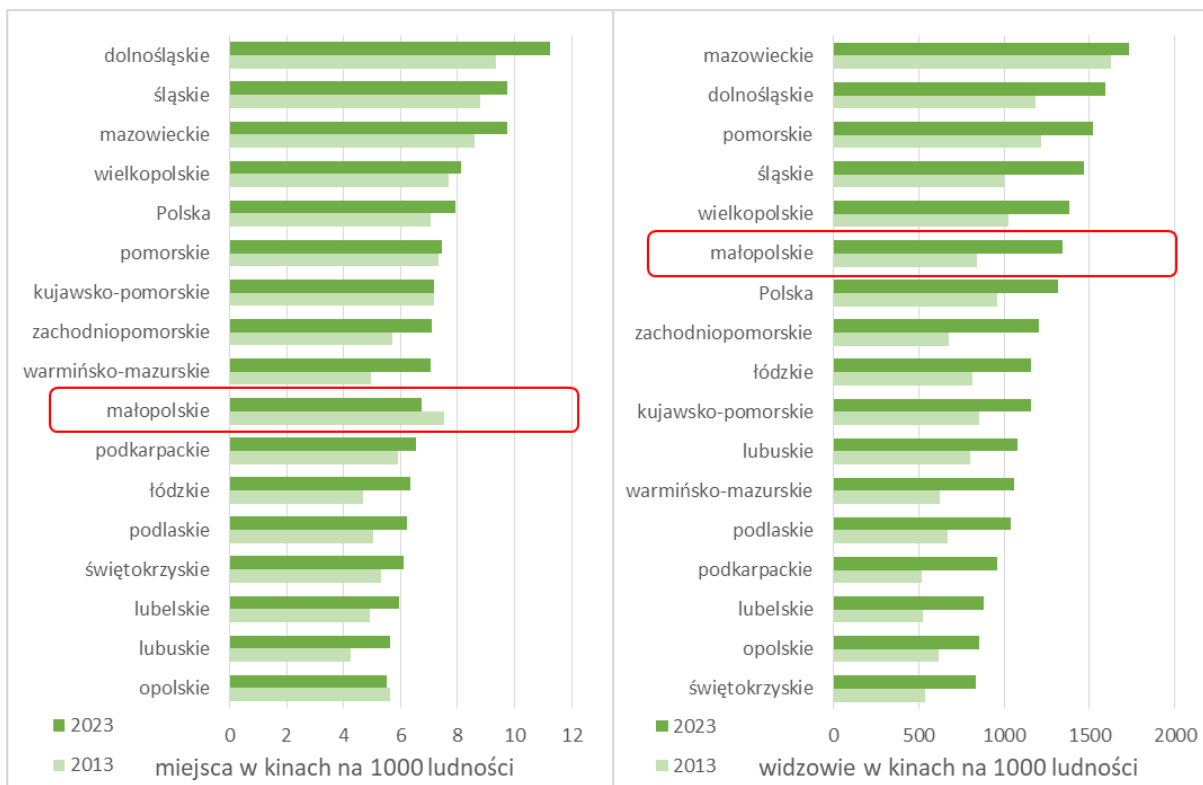
Rysunek 3. Kina (stałe) w powiatach województwa małopolskiego w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 11. Seanse i widzowie w kinach w województwie małopolskim w latach 2013-2023

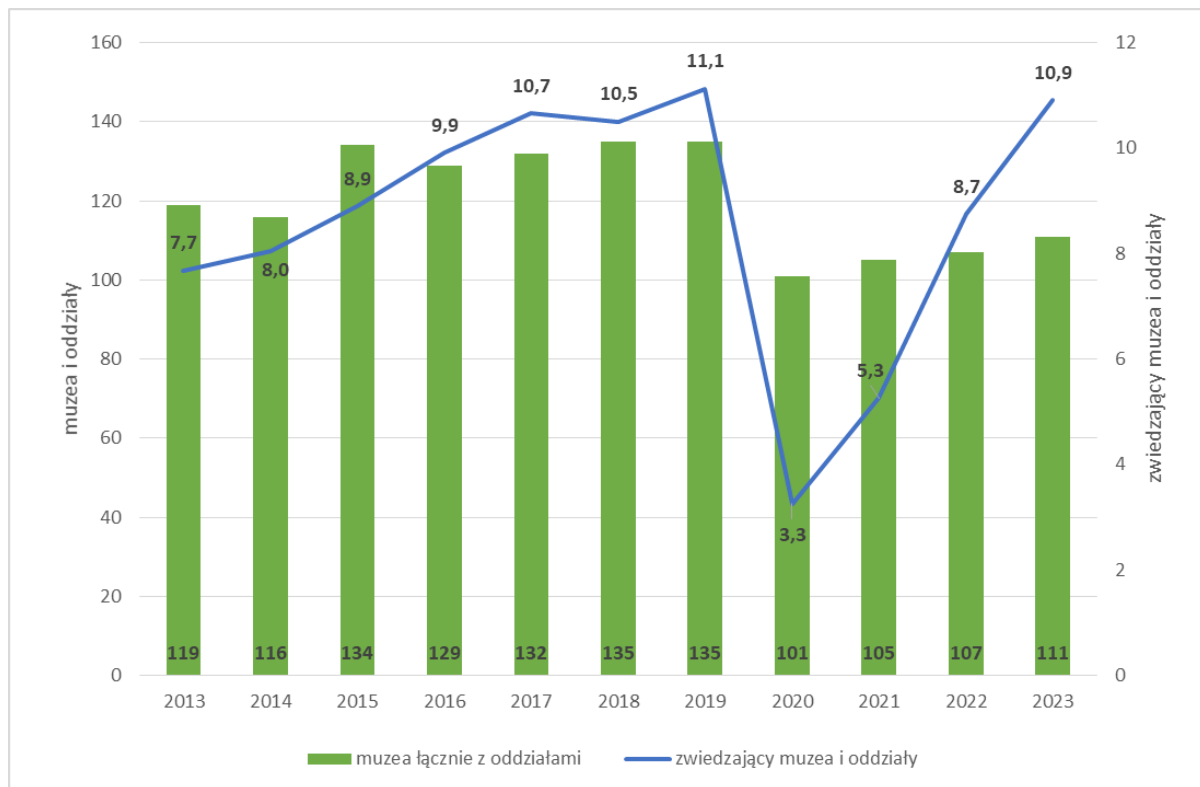
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 12. Miejsca i widzowie w kinach w województwach w 2013 i 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

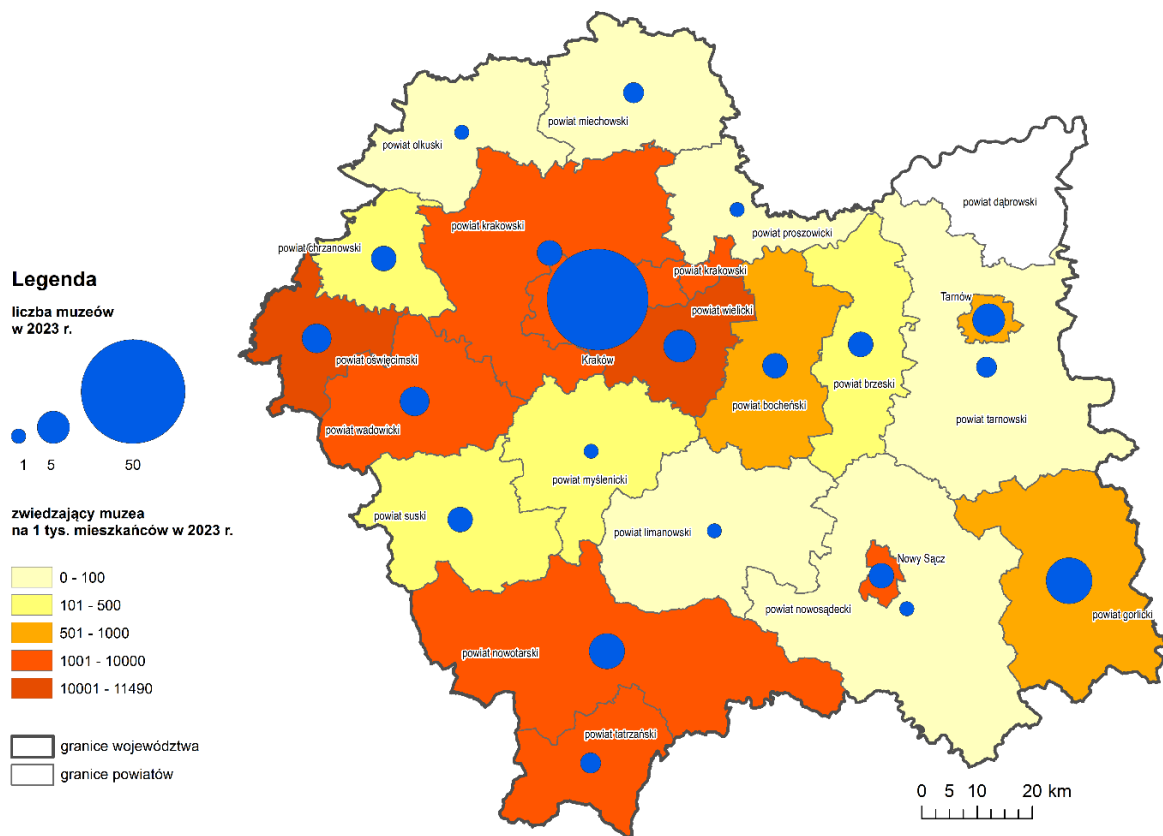
Muzea

Wykres 13. Muzea i zwiedzający muzea w województwie małopolskim w latach 2013-2023⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

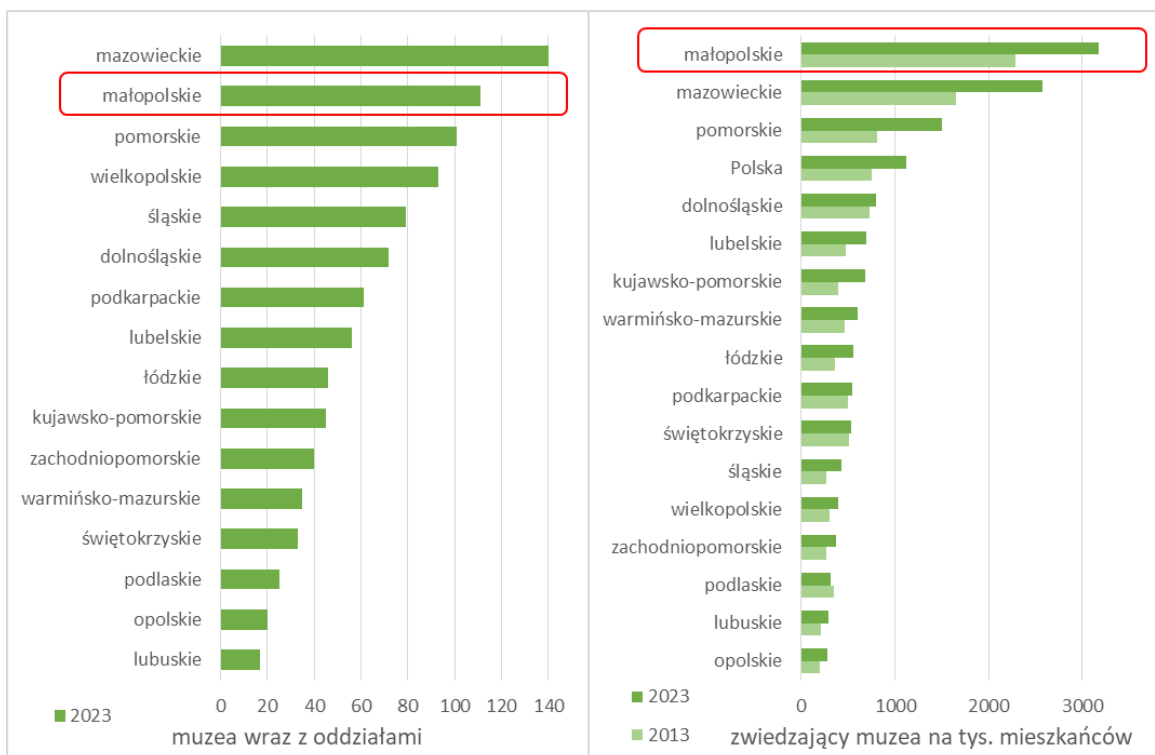
⁶ Od 2020 r. dane obejmują wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin

Rysunek 4. Muzea⁷ w powiatach województwa małopolskiego w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

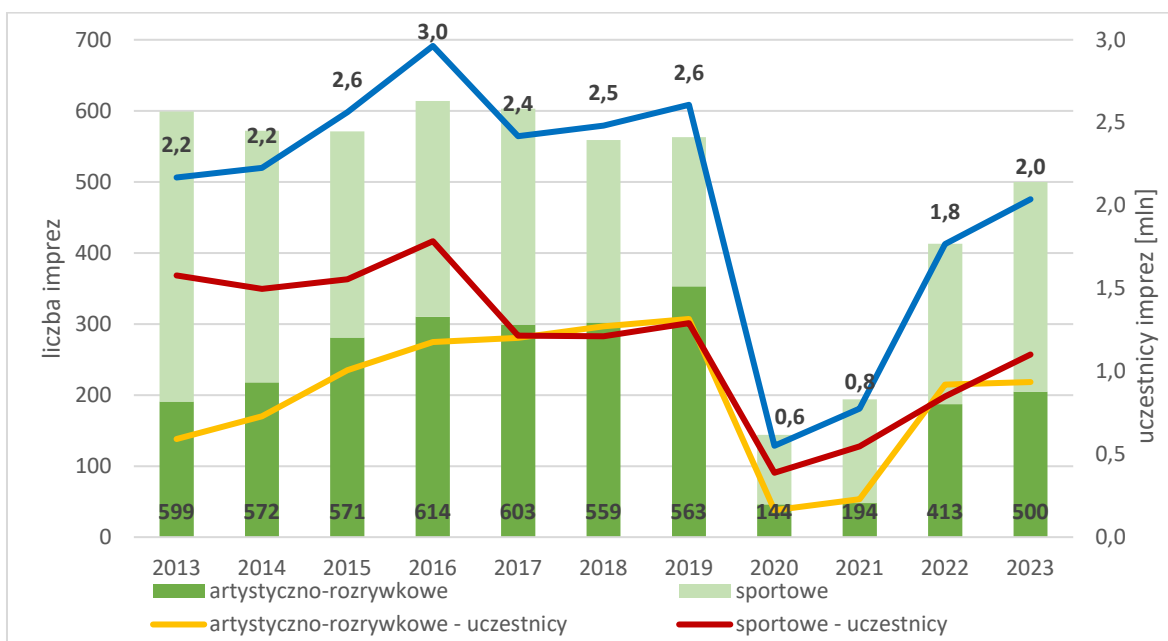
⁷ Dane obejmują wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin.

Wykres 14. Muzea i zwiedzający muzea w województwach w latach 2013 i 2023⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

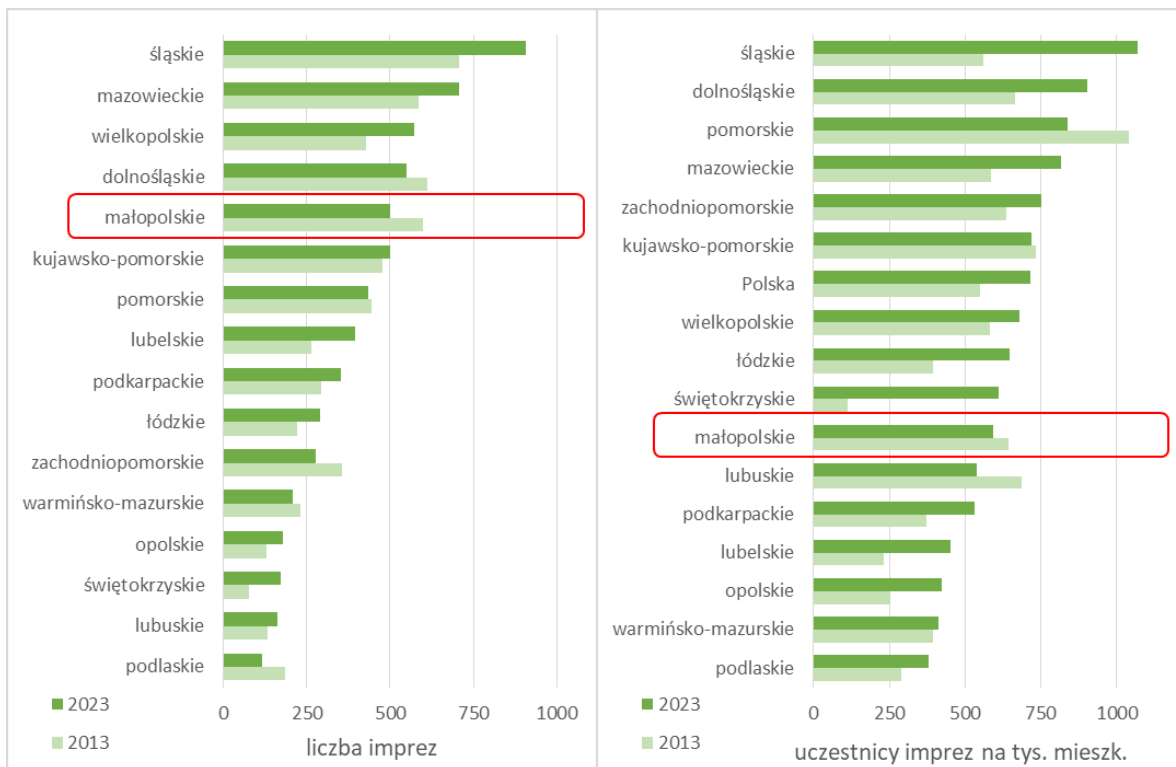
Imprezy masowe

Wykres 15. Imprezy masowe i ich uczestnicy w województwie małopolskim w latach 2013-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

⁸ Dla 2023 r. dane obejmują wyłącznie muzea, które działają w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin.

Wykres 16. Imprezy masowe i ich uczestnicy w województwach w latach 2013 i 2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.